

Juhász Erika: Közművelődés és tudomány

A Kulturális Szemle küldetése, hogy a kultúra széles spektrumán, de elsősorban a közművelődés és a közösségi művelődés témaköreiben, illetve az ezekkel kapcsolatba hozható témákban bemutassa a tudományos relevanciával bíró fontos kutatásokat, tanulmányokat, köteteket és konferenciákat. A Kulturális Szemle témái és szerzői nem csak Magyarország határain belül alkotó szakemberek, mivel a Kulturális Szemle alapítói célul tűzik ki egy Kárpát-medencei magyar Kulturális Szemle működtetését. Ez az interdiszciplináris online tudományos folyóirat így a Kárpát-medence magyar kulturális szakembereinek egy olyan hálózatát kívánja összefogni, akik hisznek a kultúra fontosságában, a kulturális közösségi kezdeményezésekben, és ezt az eszmét szeretnék hosszútávon terjeszteni és fenntartani. Ennek érdekében végeznek elméleti és empirikus kutatásokat, amelyekkel célul tűzik ki a kulturális tevékenységek, intézmények és lehetőségek folyamatos fejlesztését. A Kulturális Szemlébe a tudományos etika betartásával egyaránt publikálhatnak egyetemi oktatók, doktoranduszok, felsőoktatási hallgatók, kutatók, és természetesen a kulturális színtereken dolgozó szakemberek. A kiadás első éveiben elsősorban magyar nyelvű írásokat várunk, a későbbiek folyamán angol nyelvű publikálásra, esetenként angol nyelvű különszámra is lehetőséget kívánunk teremteni, hogy a kultúrával kapcsolatos kutatási eredményeket minél szélesebb körben, nemzetközi viszonylatokban is terjeszteni tudjuk. Ennek a célnak az eléréseért választottuk az online formát is: az elektronikus eszközök segítségével ezek az írások sokkal szélesebb körben el tudnak jutni az érdeklődőkhöz.

A 2020. évi számoktól kezdve a folyóiratban a Nemzeti Művelődési Intézet szakmafejlesztési tevékenységében erősödő kutatási, tudományos vonal egyre inkább érvényesül. 2019. szeptemberétől indult el az első Közművelődési Tudományos Kutatási Program, amely egy éves kutatási támogatást nyújt közművelődési témájú kutatásokhoz. A Program keretében évente 10 fő egyéni hallgatói pályázatot támogatunk: közösségszervezés alapszakos, kulturális mediáció mesterszakos és közösségi művelődés osztatlan tanárszakos hallgatók kutatásait; valamint évente három komplex kutatócsoport pályázatát támogatjuk: a kutatócsoportban egyetemi oktatók, hallgatók és a közművelődésben dolgozó szakemberek végzik közösen a kutatómunkájukat. 2020-ban támogatott kutatócsoportok közül közölük a Pécsi Tudományegyetem csoportjának cikkét. A 2021-ben támogatott kutatócsoportok közül bemutatkozik jelen lapszámunkban a Pécsi Tudományegyetem és az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem kutatócsoportja, utóbbi két cikkel. Továbbá két egyéni kutató is bemutatkozik a lapszámban a 2021-es nyertes egyéni kutatók közül.

A Kulturális Szemle folyóirat teret ad alap- és mesterszakos közművelődési témájú szakdolgozatok kutatási eredményeinek bemutatására is.

Jelen lapszámban a *Nemzetközi kitekintés* rovatban **Márkus Edina, Herczegh Judit és Miklósi Márta** cikke olvasható, amiben a szabadidő és kulturális fogyasztás elméleti vonatkozásait mutatják be Kelet-Közép Európában, Magyarországra és a visegrádi országokra fókuszálva.

A *Hazai tudományos műhelyben* az ország különböző pontjain működő felsőoktatási intézmények oktatói, kutatói, valamint kulturális szakemberek publikálnak.

Konczné Tegzes Erika, a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársa a helyi értéktárak és a kulturális örökség közművelődésben és közösségépítésben betöltött szerepét kutatja. Vizsgálata célpontja Borsod-Abaúj-Zemplén megye. **Minorics Tünde, Nemes Krisztina, Várnagy Péter és Vikár Csaba** a Pécsi Tudományegyetem 2020. évi kutatócsoportjaként írtak a baranyai települések helyi értékeinek kiválasztási gyakorlatáról a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény kihirdetése óta eltelt időszakot vizsgálva. **Szabóné Tóth Judit**, a Debreceni Egyetem Doktori Iskolájának doktorandusza háromrészes cikksorozatának második cikkében a civil közösségek és a közösségi művelődés sorsát mutatja be a második világháborútól a rendszerváltásig tartó korszakban Hajdúnánás közösségi művelődési folyamatain keresztül.

Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem kutatócsoportjaként **Simándi Szilvia, Tengely Adrienn, Rakusz Márta, Oszlánczi Tímea és Acsán Rita** angol nyelvű cikkükben a katolikus egyház rendszerváltást követő megújulását, közösségi kezdeményezéseinek újjáélesztését és a kisközösségekben megvalósuló művelődési tevékenységet vizsgálják. Szintén az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem kutatócsoportjának tagja **Tengely Adrienn**, aki az iskolán kívüli népművelés kérdését vizsgálja a Horty korszakban az egyházmegyei zsinatokon.

A Pécsi Tudományegyetem 2021. évi kutatócsoportjához kapcsolódó másik cikket **Koltai Zsuzsanna, Reisz Terézia és Kocsis Mihály** írták. Ők angol nyelvű tanulmányukban a Baranya megyei egyesületek nemzetiségi közösség-szervezésben és kultúráközvetítésben betöltött szerepét, valamint tevékenységük jellemzőit vizsgálják.

A folyóirat *Junior kutatóműhely* rovatában fiatal kutatók munkáját ismerhetik meg az olvasók, mint például **Hadházi Ritáét**, aki a Debreceni Egyetem hallgatója, és publikációjában az egész életen át tartó tanulás gyakorlatának megvalósulását vizsgálja Hajdú-Bihar megyében. **Majoros Ágnes és Varga Balázs**, a Széchenyi István Egyetem hallgatója és oktatója közös cikkükben a közművelődési intézmények működéséhez kapcsolódó fontosabb fogalmakat, illetve a témakörbe tartozó folyamatok elméleti alapjait igyekeznek bemutatni, továbbá a közművelődésben a közelmúltban végbement strukturális változások hatásait vizsgálják.

Könyvajánlatként **Fekete Rita**, a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársa *Rend a rendezvényben: Recenzió Kerülő Judit – Csatlósné Komáromi Katalin: Közösségi események menedzsmenete* című

művéről címmel mutatja be a Nemzeti Művelődési Intézet *Tudástár a közösségi művelődésben* című kötetsorozatának III. kötetét. **Miklósi Márta**, a Debreceni Egyetem munkatársa pedig az *Acta Andragogiae et Culturae* sorozat 29. köteteként megjelent *Hálózatok a művelődés és a felnőttképzés világában* című könyvet ismerteti meg az olvasókkal.

A *Tudományos konferenciák hírei* rovat keretében **Juhász Erika**, a Nemzeti Művelődési Intézet szakmafejlesztési igazgatója és **Szabó-Nagy Csilla**, az Igazgatóság munkatársa ír a Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete (Hungarian Educational Research Association – HERA) által 2022. május 26-27. között *Oktatás egy változó világban – Kutatás, innováció, fejlesztés* címmel megrendezett konferenciáról, ezen belül kiemelten a kultúra, közművelődés, közösségépítés témakörével kapcsolatos előadásokról.

A kulturális szakma alapítója, Durkó Mátyás professzor úr is gyakorta mondta a fontos eszmék terjesztése kapcsán az örök igazságot: „Aki felteszi a kolompot, az rázza is!” A kulturális szakma megerősítéséhez szükség van olyan tudományos folyóíratra, amely küldetéséhez illeszkedően a Kárpát-medence számos kutatóját tudja egyesíteni, és folyamatos kutatásra, és kutatási eredményei publikálására buzdítani. Ezt a célt már a szerkesztőbizottság összeállításánál és későbbi bővítésének lehetősége kapcsán is szem előtt tartottuk. Ezáltal érhetjük el azt, hogy ez a folyóirat ne egy-egy szűkebb kutatócsoport nyilvánossági fóruma legyen, hanem egy minél tágabb tudományos-szakmai kör szellemi támogatását élvezze.

Hívjuk tehát szerzőként mindazokat, akik úgy érzik, hogy szeretnének és tudnának hozzátenni ehhez a válláláshoz maguk is. És hívjuk olvasóként mindazokat, akik hasonlóan gondolkodnak, és fontosnak tartják a kultúrát, a kultúra továbbadását, mint egyetemes értéket. Gondolkodjunk közösen, őrizzük közösen a magyar kultúra értékeit Magyarországon és a Kárpát-medencében egyaránt!

Hasznos olvasmányélményeket kívánunk!

dr. Juhász Erika
főszerkesztő